PLAN WYNIKOWY

PROGRAM NAUCZANIA DLA LICEUM I TECHNIKUM

Zakres podstawowy

OPERON 2019

Temat lekcji	**Liczba godzin**	**Proponowane środki dydaktyczne**	**Treści nauczania**	**Planowane osiągnięcia uczniów** **Po zakończonej lekcji uczeń:**		**Wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej**
				Wymagania podstawowe	**Wymagania ponadpodstawowe**	
Kontakt z dziełem sztuki Definicje sztuki	1	– podręcznik *Plastyka* OPERON – materiały multimedialne: reprodukcje dzieł sztuki, prezentacje – różne definicje sztuki	Funkcje i rola sztuki. Różne definicje sztuki. Zadania sztuki określone w XVI wieku przez G. Vasariego. Pojęcie sztuki realistycznej. Zmiany w postrzeganiu sztuki współczesnej i nowoczesnej – XIX, XX, XXI wiek.	– potrafi wymienić różne funkcje, które spełnia sztuka, – wskazuje zadania sztuki określone w XVI wieku przez G. Vasariego, – wyjaśnia pojęcie sztuki realistycznej, – poprawnie wykonuje wskazane ćwiczenia.	– podaje różne definicje sztuki, – potrafi wskazać zmiany, w postrzeganiu sztuki współczesnej i nowoczesnej, jakie zaszły na przestrzeni XIX, XX, XXI wieku – wykazuje się twórczym myśleniem, przedstawiając argumenty popierające wybór jako ciekawszej jednej z wskazanych w ćwiczeniu 2 rzeźb: *Umierający Gal, Leżąca figura* H. Moora, – twórczo i starannie realizuje własną pracę plastyczną z pomocą graficznego programu	I.3, IV.4–6

					komputerowego lub w formie zaaranżowanej fotografii, czyli „żywego obrazu”.	
Kontakt z dziełem sztuki Interpretacja świata w sztuce	2	– podręcznik *Plastyka* OPERON – materiały multimedialne: reprodukcje dzieł sztuki, prezentacja *Tematy /przedstawienia w sztuce*	Sposoby interpretacji świata w sztuce: realizm, ekspresjonizm, deformacja, synteza, abstrakcjonizm. Podstawowe tematy (przedstawienia): martwa natura, portret (w tym: autoportret, portret zbiorowy), scena rodzajowa, pejzaż (w tym: weduta, marina, nokturn, sztafaż) scena religijna (biblijna), mitologiczna, scena historyczna, batalistyka.	– potrafi wyjaśnić pojęcia: *realizm, ekspresjonizm, deformacja, synteza, abstrakcja,* – wymienia poszczególne tematy/przedstawienia w sztuce, – poprawnie wykonuje ćwiczenia plastyczne.	– charakteryzuje poszczególne tematy/przedstawienia w sztuce, – twórczo realizuje ćwiczenie 3, aranżując w zespołach sceny rodzajowe, omawia wykonane fotografie, biorąc pod uwagę trafność i adekwatność przedstawianych scen, – wykorzystuje narzędzia komputerowych programów graficznych do tworzenia własnych projektów.	I.1, IV.4–6
Kontakt z dziełem sztuki Forma dzieła sztuki	2	– podręcznik *Plastyka* OPERON – materiały multimedialne: reprodukcje dzieł sztuki, prezentacja na temat elementów struktury wizualnej dzieła	Forma dzieła sztuki jako jego wygląd zewnętrzny. Podstawowe dziedziny wizualnej twórczości artystycznej: malarstwo, rzeźba, grafika, rysunek, architektura, fotografia, sztuka użytkowa, sztuka ludowa, forma przestrzenna, instalacja. Elementy struktury wizualnej dzieła:	– wymienia podstawowe dziedziny wizualnej twórczości artystycznej, – wymienia i wskazuje elementy struktury wizualnej dzieła na reprodukcjach zamieszczonych w podręczniku, – poprawnie wykonuje ćwiczenia.	– charakteryzuje podstawowe dziedziny wizualnej twórczości artystycznej, – wskazuje i omawia elementy struktury wizualnej dzieła na reprodukcjach zamieszczonych w podręczniku, – stosuje graficzne programy komputerowe	I.1, I.2, I.5, IV.4–6

			kompozycja, barwa, sposób pokazania przestrzeni, światłocień, linia, walor, kontrast, faktura, bryła.		w ćwiczeniach, – omawia wykonane przez siebie ćwiczenia.	
Kontakt z dziełem sztuki Opis formy dzieła sztuki	1	– podręcznik *Plastyka* OPERON – materiały multimedialne: reprodukcje dzieł sztuki	Analiza zebranych informacji: autor, tytuł, data powstania, temat dzieła, technika/materiał, z którego dzieło jest wykonane (jeśli są podane). Opis oglądanego dzieła malarskiego, rzeźbiarskiego, rysunku, grafiki, fotografii jako analiza jego formy/ struktury wizualnej.	– wskazuje różnicę między rzeźbą wolnostojącą a płaskorzeźbą, – wyszukuje informacje na temat autora, tytułu, daty powstania, tematu dzieła, techniki/materiału, z którego dzieło jest wykonane (jeśli są podane), – wykonuje opis struktury wizualnej /formy dzieła sztuki, wskazując środki wyrazu plastycznego, odnalezione w dziele, – wykonuje, pracując w parach, mapy myśli/infografiki z opisem technik malarstwa, grafiki, rzeźby, – wykonuje fotografię twarzy i opracowuje z pomocą dostępnego programu graficznego zdjęcie w kilku wersjach kolorystycznych.	– potrafi odczytać sposoby interpretacji rzeczywistości wpływające na formę dzieła (przedstawienie realistyczne, abstrakcyjne deformacja, synteza), – wykonuje opis dzieła, uwzględniając zebrane informacje i analizuje strukturę wizualną /formę dzieła sztuki, wskazując środki wyrazu plastycznego odnalezione w dziele, – twórczo i starannie realizuje zadania, stosując graficzne programy komputerowe i je omawia.	I.1, I.2, I.4, IV.4–6
Konteksty dzieł sztuki	1	– podręcznik *Plastyka* OPERON – materiały	Dziedziny kształtujące tradycję kulturową ludzkości: literatura, muzyka, teatr, architektura,	– wymienia dziedziny, które kształtują tradycję kulturową ludzkości, – potrafi wyjaśnić pojęcia: *styl*	– odnajduje różnorodne konteksty w dziełach sztuki, – samodzielnie wykonuje	I.1, I.2, I.5

		multimedialne: reprodukcje dzieł sztuki	sztuki wizualne, współczesne zjawiska w sztuce. Pojęcia: *styl epoki, styl artysty, ikonografia*. Konteksty dzieł sztuki: kontekst osobisty, historyczny, społeczny, religijny, filozoficzny, artystyczny. Opis dzieła – to, co widać, analiza dzieła – czym jest to, co widać, interpretacja – jak należy rozumieć to, co widać i czego się jeszcze można doszukać, analizując dzieło i jego konteksty.	*epoki, styl artysty, ikonografia*, – wyjaśnia pojęcie *kontekst dzieła sztuki*, – charakteryzuje konteksty: osobisty, historyczny, społeczny, religijny, filozoficzny, artystyczny, – wyjaśnia różnice pomiędzy opisem, analizą a interpretacją dzieła sztuki, – wykonuje pracę wizualną, w której umieszcza osobiste odniesienia, różnorodne konteksty dotyczące własnego dzieciństwa.	analizę wskazanego dzieła sztuki, uwzględniając jego formę, treść oraz elementy interpretacji, – twórczo i starannie wykonuje pracę wizualną, w której umieszcza osobiste odniesienia, różnorodne konteksty dotyczące własnego dzieciństwa, – omawia wykonaną przez siebie pracę plastyczną.	
Konteksty sztuki prehistorycznej	1	– podręcznik *Plastyka* OPERON – materiały multimedialne: reprodukcje dzieł sztuki	Sztuka prehistoryczna – czas trwania, kromlech, rzeźba, tematy przedstawień prehistorycznych. Funkcja magiczno-religijna sztuki prehistorycznej. Dzieła: Wenus z Wilendorfu, Stonehange, malowidła w Altamirze. Sztuka starożytnego Egiptu – położenie geograficzne i czas trwania, funkcja kultowa i propagandowa	– rozpoznaje na fotografiach i opisuje najważniejsze zabytki sztuki prehistorycznej: Wenus z Wilendorfu, Stonehange, malowidła naskalne, – charakteryzuje magiczno-religijną funkcję sztuki prehistorycznej, – rozpoznaje na fotografiach i opisuje najważniejsze zabytki sztuki egipskiej: grobowce (piramida faraona Cheopsa), rzeźby: Sfinks, popiersie królowej Nefretete, triada faraona Mykerinosa hieroglify,	– określa czas trwania epoki prehistorycznej i zakres czasowy trwania cywilizacji starożytnego Egiptu, – wyjaśnia pojęcia *kromlech*, – omawia tematy i sposoby przedstawiania w sztuce prehistorycznej i sztuce starożytnego Egiptu – uzasadnia funkcję kultową i magiczną sztuki prehistorycznej, podając	I.1, I.3, I.4, I.6, IV.4

			sztuki starożytnego Egiptu. Architektura – grobowce (piramidy), rzeźba, hieroglify, płaskorzeźba, sposób przedstawiania postaci ludzkiej, kanon w sztuce egipskiej. Dzieła: Piramida faraona Cheopsa, Sfinks, popiersie królowej Nefretete, triada faraona Mykerinosa.	płaskorzeźba, – charakteryzuje kanon w sztuce egipskiej, – poprawnie wykonuje ćwiczenia.	przykłady dzieł sztuki, – charakteryzuje strukturę społeczeństwa egipskiego i jej wpływ na sztukę, – prezentuje informacje na temat czynników, które miały wpływ na kształt dzieł prehistorycznych i dzieł sztuki starożytnego Egiptu, – wykonuje ćwiczenie plastyczne (w parach) i je omawia.	
Konteksty sztuki starożytnej	1	– podręcznik *Plastyka* OPERON – materiały multimedialne: reprodukcje dzieł sztuki	Sztuka starożytnej Grecji – położenie geograficzne i czas trwania, filozofia, mitologiczne motywy ikonograficzne. Konteksty religijne (mitologia, politeizm, antropomorfizm) sztuki. Filozofia – estetyka, czyli nauka o pięknie. Rzeźba –najważniejsze rzeźby i ich twórcy: *Wenus z Milo*, *Nike z Samotraki Dyskobol* Myrona, *Doryforos* Polikleta – zasada kontrapostu, *Grupa Laokoona*. Malarstwo wazowe.	– odnajduje konteksty religijne (mitologia) w sztuce antycznej, – rozpoznaje na fotografiach i opisuje najważniejsze zabytki sztuki starożytnych Greków i Rzymian: łuki triumfalne, kolumny, pomnik konny, najważniejsze rzeźby i ich twórcy: *Wenus z Milo*, *Nike z Samotraki, Zeus* Fidiasza, *Dyskobol* Myrona, *Doryforos* Polikleta – zasada kontrapostu, *Grupa Laokoona*, malarstwo wazowe, ścienne, – tworzy opis i analizę dzieł rzeźbiarskich, porównując	– określa położenie geograficzne, czas trwania sztuki antycznej, – wykazuje się znajomością mitologicznych motywów ikonograficznych, – wyjaśnia pojęcie *kontrapost* oraz omawia zasady kanonu Polikleta, – prezentuje i omawia wykonaną przez siebie infografikę lub prezentację multimedialną na temat bogów i herosów, greckich/rzymskich z ich atrybutami,	I.1, I.3, I.4, I.6, IV.4

			Sztuka antycznego Rzymu – położenie geograficzne i czas trwania. Obiekty architektury i rzeźby wznoszone na cześć zwycięskich władców – łuki triumfalne, kolumny, pomnik konny, rzeźba (portret realistyczny) i relief historyczny. Malarstwo ścienne w Pompejach.	posąg cesarza Augusta z Prima Porta z posągiem przedstawiającym Doryforosa autorstwa Polikleta.	– projektuje i prezentuje budowlę w formie łuku triumfalnego upamiętniającego ważne wydarzenie w życiu.	
Konteksty sztuki średniowiecznej	1	– podręcznik *Plastyka* OPERON – materiały multimedialne: reprodukcje dzieł sztuki	Sztuka średniowiecza – religijny charakter sztuki, edukacyjna funkcja sztuki *Biblia ubogich*, chrześcijańskie motywy ikonograficzne. Sztuka romańska – zasięg i czas trwania, Rzeźba i malarstwo: freski na ścianach kościołów. Polskie zabytki sztuki romańskiej – Drzwi Gnieźnieńskie, kolegiata w Tumie. Sztuka gotycka – zasięg i czas trwania, architektura: katedry i zamki Zabytki: katedra Notre Dame w Paryżu, zamek w Malborku. Rzeźba w służbie	– określa religijny charakter sztuki średniowiecznej, – wyjaśnia pojęcie *Biblia ubogich*, – omawia funkcje i przeznaczenie architektury romańskiej (religijna i obronna), – wymienia typy i rodzaje malarstwa (freski, malarstwo tablicowe, sztuka zdobienia ksiąg, czyli iluminatorstwo, inicjały, miniatury), – opisuje funkcje (*Biblia ubogich*) i tematykę rzeźby – rozpoznaje na reprodukcjach dzieła sztuki średniowiecznej, – wykonuje analizę dzieł	– określa zasięg, czas trwania sztuki średniowiecznej, – wykazuje się znajomością chrześcijańskich motywów ikonograficznych, – prezentuje i omawia wykonaną przez siebie infografikę lub prezentację multimedialną przedstawiającą najważniejsze motywy i symbole ikonografii chrześcijańskiej, – prezentuje i omawia zaprojektowany przez siebie inicjał wykonany z	I.1, I.3, I.4, I.6, IV.4

			architektury – ołtarz Wita Stwosza w kościele Mariackim w Krakowie. Freski, malarstwo tablicowe sztuka zdobienia ksiąg, czyli iluminatorstwo, inicjały, miniatury.	rzeźbiarskich,	inspiracji średniowiecznymi inicjałami.	
Konteksty sztuki nowożytnej: *– Konteksty sztuki nowożytnej – odrodzenie* *– Konteksty sztuki nowożytnej – barok* *– Konteksty sztuki nowożytnej – oświecenie* *– Konteksty sztuki nowożytnej – sztuka XIX w.*	4	– podręcznik *Plastyka* OPERON – materiały multimedialne: reprodukcje dzieł sztuki filmy edukacyjne z Multiteki OPERON-u: – Peter Paul Rubens Zdjęcie z krzyża – Jacques-Louis David Śmierć Marata – Francisco Goya Rozstrzelanie powstańców madryckich 3 maja 1808 roku – Gustave Courbet Kamieniarze – Jan Matejko – polskie	Zasięg i czas trwania, geneza nazwy, fascynacja sztuką antyczną, humanizm, antropocentryzm Malarstwo i rzeźba (motywy ikonografii chrześcijańskiej i mitologicznej, tematy: sceny religijne, portret, sceny mitologiczne, pejzaże towarzyszące portretom i tematom religijnym), malarstwo Leonarda da Vinci, Rafaela Santi, , S. Boticellego, Michała Anioła(malarstwo i rzeźba) Zasięg i czas trwania, kontekst historyczny – kontrreformacja, Rzeźba – akcentowanie kontrastów, efekty światłocienia, dynamizm osiągany dzięki kierunkom skośnym, diagonalnym i spiralnej formie. Rzeźby	– wyjaśnia genezę nazwy *odrodzenie*, – opisuje konteksty powstawania dzieł sztuki odrodzenia (fascynacja sztuką antyczną, humanizm, antropocentryzm, religia chrześcijańska), – odnajduje w rzeźbach i malarstwie motywy ikonografii chrześcijańskiej i mitologicznej, – wskazuje w dziełach malarskich zastosowaną perspektywę zbieżną, – wymienia tematy w sztuce renesansowej (sceny religijne, sceny mitologiczne, portret, pejzaże towarzyszące portretom i tematom religijnym), – rozpoznaje na reprodukcjach dzieła rzeźby i malarstwa renesansowego,	– określa zasięg, czas trwania sztuki odrodzenia, – wymienia główne dzieła w twórczości Michała Anioła, Leonarda da Vinci, – twórczo i starannie wykonuje i omawia fotograficzny portret lub autoportret inspirowany renesansowymi portretami, – określa zasięg, czas trwania sztuki barokowej – wymienia nazwiska głównych artystów barokowych i przyporządkowuje im dzieła, – przygotowuje, fotografuje, opracowuje z pomocą programu	I.1, I.3, I.4, I.6, IV.4

		malarstwo historyczne	wielopostaciowe. Rzeźby G.L. Bernini Dawid, Ekstaza św. Teresy. Malarstwo – dynamizm kompozycji, form, światłocień, bogactwo kolorystyczne, gra światła, tematy: portret, pejzaż, sceny religijne, mitologiczne, rodzajowe, martwa natura; twórczość Caravaggia, Rembrandta, P.P. Rubensa, Zasięg i czas trwania, geneza nazwy oświecenie, kontekst historyczny –Wielka Rewolucja Francuska, a wraz z nią idea społeczeństwa obywatelskiego, kontekst filozoficzny – racjonalizm. Antyk jako wzór dla artystów – ludzi wykształconych, którzy sprzedawali swoje dzieła tworzone na zamówienie zamożnych mieszczan, burżuazji i rządzących. Inspiracje sztuką antyczną: przemyślana kompozycja, dominacja statyki, harmonii, przewaga kształtu nad barwą,	– opisuje konteksty kształtowania się sztuki barokowej, – wskazuje cechy charakterystyczne rzeźby barokowej: siła ekspresji, akcentowanie kontrastów, efekty światłocienia, dynamizm osiągany dzięki kierunkom skośnym, diagonalnym i spiralnej formie, rzeźby wielopostaciowe, cechy charakterystyczne malarstwa barokowego (dynamizm kompozycji, form, światłocień, bogactwo kolorystyczne, gra światła, tematy: portret, pejzaż, sceny religijne, mitologiczne, rodzajowe, martwa natura), – rozpoznaje na reprodukcjach dzieła rzeźby i malarstwa barokowego, – wskazuje cechy charakterystyczne rzeźby: wzory antyczne, temat: człowiek, rodzaje jego działalności, cnoty, obowiązki, klasyczne zasady kompozycji i idealizację kształtów,	graficznego różne wersje martwej natury inspirowanej malarstwem barokowym i ją omawia. – określa zasięg, czas trwania sztuki klasycystycznej, – wyjaśnia genezę nazwy oświecenie, – przedstawia sylwetkę klasycystycznego artysty/mecenasa, – wymienia nazwiska głównych artystów klasycystycznych i przyporządkowuje im dzieła, – opracowuje (i omawia) w formie prezentacji multimedialnej, infografiki lub plakatu interpretacje postaci mitologicznej Wenus/ Afrodyty w sztuce, – jako lider ośmioosobowego zespołu tworzy „żywy obraz” przedstawiając Przysięgę Horacjuszy J.L. Davida, omawia i porównuje poszczególne prace.	

			idealizm. Rzeźba (wzory antyczne, temat: człowiek, rodzaje jego działalności, cnoty, obowiązki, klasyczne zasady kompozycji i idealizację kształtów). Dzieła: rzeźby A. Canovy,. Malarstwo (klasyczne zasady kompozycji, brak mocnych kontrastów, przewaga rysunku nad barwą, idealizacja, tematy: portrety, wydarzenia z okresu starożytności oraz sceny mitologiczne). Dzieła: Śmierć Marata, Przysięga Horacjuszy J.-L. Davida. Kontekst historyczny i społeczny – ruchy narodowowyzwoleńcze, rewolucja przemysłowa XIX wieku. Romantyzm – malarstwo – inspiracje i motywy (średniowiecze, legendy, baśnie, dzika natura, niezwykłość, wolność jednostki, dokumentowanie na obrazach wydarzeń współczesnych artystom). Dzieła: E. Delacroix	– rozpoznaje na reprodukcjach rzeźby A. Canovy – opisuje konteksty kształtowania się sztuki klasycystycznej, – wskazuje sztukę antyczną jako inspirację dla artystów epoki oświecenia – wskazuje charakterystyczne cechy malarstwa (klasyczne zasady kompozycji, brak mocnych kontrastów, przewaga rysunku nad barwą, idealizacja, tematy: portrety, wydarzenia z okresu starożytności oraz sceny mitologiczne, – rozpoznaje na reprodukcjach dzieła malarskie: Śmierć Marata, Przysięga Horacjuszy J.-L. David, – wymienia konteksty kształtowania się sztuki w XIX wieku, – wymienia konteksty, motywy, inspiracje powstawania dzieł malarskich w epoce romantyzmu (średniowiecze, legendy, baśnie, dzika natura, niezwykłość, wolność jednostki, dokumentowanie na obrazach wydarzeń	– omawia konteksty kształtowania się sztuki w XIX wieku, – opisuje konteksty, motywy, inspiracje powstawania dzieł malarskich w epoce romantyzmu (średniowiecze, legendy, baśnie, dzika natura, niezwykłość, wolność jednostki, dokumentowanie na obrazach wydarzeń współczesnych artystom), – omawia twórczość J. Matejki, J.	

			Wolność wiodąca lud na barykady, F. Goya, 3 maja 1808. Rozstrzelanie powstańców madryckich. Polskie malarstwo historyczne – kontekst historyczny – zabory, malarstwo „ku pokrzepieniu serc narodu” – funkcja dydaktyczna. Twórczość J. Matejki, Realizm w malarstwie XIX wieku – malarskie sceny rodzajowe dokumentujące codzienność, ilustrowanie życia prostych ludzi poprzez wierne odtwarzanie rzeczywistości: G. Courbet Kamieniarze,	współczesnych artystom), – wyjaśnia funkcje i konteksty powstawania obrazów historycznych w XIX-wiecznej Polsce będącej pod zaborami, – omawia tematykę obrazów reprezentujących realizm w malarstwie XIX wieku,		
Konteksty sztuki nowoczesnej: *Konteksty sztuki nowoczesnej – impresjonizm* *– Konteksty sztuki nowoczesnej – postimpresjonizm* *– Konteksty sztuki nowoczesnej – secesja* *– Konteksty sztuki*	5	– podręcznik *Plastyka* OPERON – pokaz – pogadanka –materiały multimedialne: reprodukcje dzieł sztuki, filmy edukacyjne z Multiteki OPERON-u: Stanisław	Impresjonizm – czas powstania, kontekst cywilizacyjny – odkrycia w dziedzinie optyki, powstanie fotografii. Cechy charakterystyczne: światło przenikające barwy subiektywny zapis chwili, malarstwo plenerowe, dywizjonizm, pointylizm, tematy: sceny rodzajowe, pejzaże, portrety. Twórczość C. Moneta, E.	– wyjaśnia nazwę impresjonizm, – wymienia cechy charakterystyczne impresjonizmu: światło przenikające barwy subiektywny zapis chwili, malarstwo plenerowe, dywizjonizm, pointylizm, – określa tematy obrazów impresjonistycznych: sceny rodzajowe, pejzaże, portrety, – identyfikuje dzieła C.	– podaje czas powstania impresjonizmu oraz kontekst cywilizacyjny – odkrycia w dziedzinie optyki, powstanie fotografii, – omawia na podstawie reprodukcji twórczość C. Moneta, E. Degasa, – charakteryzuje twórczość V. van Gogha, P. Cézanne'a, P.	I.1, I.3, I.4, I.6, IV.4

nowoczesnej – awangardy I połowy XX wieku		Wyspiański – zabawa linią – Auguste Rodin – rzeźbiarz emocji – Claude Monet – obrazy malowane światłem – Paul Gauguin – podróż w poszukiwaniu siebie	Degasa, Postimpresjonizm – charakterystyka twórczości V. van Gogha, P. Cézanne'a P. Gauguina, Przełom XIX i XX wieku – burzliwe wydarzenia polityczne, nastroje rewolucyjne, przemiany społeczne. Charakterystyka dzieł secesyjnych : dekoracyjność, kontury prowadzone giętką linią wypełnione plamami pastelowych barw, z minimalnym modelunkiem światłocieniowym. Inspiracje artystów secesyjnych : mity, legendy, sztuka japońska i średniowieczna. Początek XX wieku – gwałtowny postęp cywilizacyjny, industrializacja, nowoczesność, ale	Moneta, E. Degasa, A. Renoira, C. Pisarro, A. Rodina, – wyjaśnia pojęcie postimpresjonizm, – identyfikuje obrazy V. van Gogha, P. Cézanne'a, P. Gauguina, – wymienia wydarzenia historyczno – społeczne na przełomie XIX i XX wieku (burzliwe wydarzenia polityczne, nastroje rewolucyjne, przemiany społeczne), – charakteryzuje styl secesyjny w sztuce, – wymienia motywy będące inspiracją artystów secesyjnych, – omawia konteksty historyczne i cywilizacyjne początku XX wieku: gwałtowny postęp cywilizacyjny, industrializacja, nowoczesność, ale jednocześnie wyobcowanie człowieka, I wojna światowa jako wydarzenie burzące dotychczasowy system wartości, – definiuje pojęcie awangarda,	Gauguina, – twórczo i starannie realizuje własne prace plastyczne, inspirując się poznanymi nurtami i je omawia. – omawia wydarzenia historyczno-społeczne na przełomie XIX i XX wieku (burzliwe wydarzenia polityczne, nastroje rewolucyjne, przemiany społeczne), – wskazuje twórcze dokonania artystów drugiej połowy XIX wieku jako inspiracje dla sztuki nowoczesnej, – wskazuje inspiracje dla kierunków w sztuce początku XX wieku: sztuka innych kultur i sztuka ludowa oraz przedstawianie własnych przeżyć i emocji, – charakteryzuje twórczość P. Picasso, G. – omawia twórczość: M. Duchampa, M. Raya, – definiuje surrealizm jako ruch artystyczny	

			jednocześnie wyobcowanie człowieka. – konteksty historyczne, cywilizacyjne. Sztuka nowoczesna (modernistyczna) jako kontynuacja twórczych dokonań artystów drugiej połowy XIX wieku, dla których ważne było osobiste, subiektywne odczucie i spojrzenie na rzeczywistość. Awangarda – tendencje i trendy w sztuce XX wieku odrzucające tradycje, dotychczasowe style, kreujące własny świat, nienaśladujący rzeczywistości. Inspiracje sztuką innych kultur i sztuką ludową oraz przedstawianie własnych przeżyć i emocji. Kubizm: odejście od naśladowania natury i deformacja. Pokazanie przedmiotu takim, jakim on jest, czyli przedstawienie jednocześnie ze wszystkich stron, bez stosowania perspektywy i	– wyjaśnia pojęcie kubizm, – wyjaśnia pojęcie kolaż, – dokonuje analizy obrazów kubistycznych, – wskazuje dadaizm jako nurt, który zmienił sztukę XX wieku i jest wciąż aktualny w sztuce współczesnej, – definiuje ready mades, czyli przedmioty gotowe jako nową koncepcję dzieła sztuki, – określa surrealistyczne dzieła jako marzenia senne i skojarzenia płynące z podświadomości przedstawione w nierealnych zestawieniach i fantastycznych obrazach, – analizuje i interpretuje obrazy surrealistyczne, – określa abstrakcjonizm jako sztukę nieprzedstawiającą, bezprzedmiotową, czyli różnorodne kształty, formy nieprzedstawiające żadnych realnych przedmiotów, – wymienia i opisuje dwa podstawowe nurty sztuki abstrakcyjnej: abstrakcja geometryczna i abstrakcja niegeometryczna (ekspresyjna),	łączący malarstwo z literaturą, psychoanalizą i filozofią, – omawia twórczość: S. Dali, R. Magritte'a, – wskazuje W. Kandinsky'ego jako twórcę pierwszego dzieła abstrakcyjnego – w 1910 roku, omawia jego dzieła, – charakteryzuje twórczość P. Mondriana, K. Malewicza, P. Klee, W. Strzemińskiego (unizm), K. Kobro, – wykonuje, jako lider zespołu, infografikę lub prezentację multimedialną: opracowanie jednego z kierunków w sztuce I połowy XX wieku: kubizm, dadaizm, surrealizm, abstrakcjonizm, – przygotowuje publiczną prezentację pracy zespołowej, – twórczo i starannie realizuje własne prace plastyczne, inspirując się poznanymi nurtami i je omawia.	

			światłocienia. Przedmioty i postacie na obrazach zdeformowane, o geometrycznych kształtach. Kolaże, czyli naklejanie na obrazy gazet, tapet, piasku i innych materiałów. Twórczość: P. Picasso, G. Braque'a, Dadaizm: nurt, który zmienił sztukę XX wieku i jest wciąż aktualny w sztuce współczesnej. Ready mades, czyli przedmioty gotowe jako nowa koncepcja dzieła sztuki. Twórczość: M. Duchampa, M. Raya, Surrealizm: ruch artystyczny łączący malarstwo z literaturą, psychoanalizą i filozofią. Surrealistyczne dzieło jako marzenia senne i skojarzenia płynące z podświadomości przedstawione w nierealnych zestawieniach i fantastycznych obrazach. Twórczość: S. Dali, R. Magritte'a, Abstrakcjonizm: sztuka nieprzedstawiająca,	– wykonuje, pracując w zespole, infografikę lub prezentację multimedialną: opracowanie jednego z kierunków w sztuce I połowy XX wieku: kubizm, dadaizm, surrealizm, abstrakcjonizm, – wykonuje kolaż przedstawiający martwą naturę, – projektuje i wykonuje rzeźbę abstrakcyjną – geometryczną lub organiczną.		

			bezprzedmiotowa, zainicjowana przez W. Kandinsky'ego, który stworzył w 1910 roku pierwsze dzieło abstrakcyjne – różnorodne kształty, formy nieprzedstawiające żadnych realnych przedmiotów. Dwa podstawowe nurty sztuki abstrakcyjnej: abstrakcja geometryczna i abstrakcja niegeometryczna (ekspresyjna). Twórczość: W. Kandinsky'ego, P. Mondriana, K. Malewicza, P. Klee, W. Strzemińskiego (unizm), Katarzyny Kobro.			
Sztuka lokalnego środowiska: – *Sztuka lokalnego środowiska – część 1* – *Sztuka lokalnego środowiska – część 2*	3	– podręcznik *Plastyka* OPERON	Miejsca, obiekty, zabytki architektury jako dziedzictwo kulturowe i atrakcja turystyczna regionu. Regionalne imprezy kulturalne dla społeczności lokalnej (kiermasze, pokazy i warsztaty). Działalność artystyczna twórców regionalnych. Multimedia jako forma	– wskazuje miejsca, obiekty, zabytki architektury w swoim regionie stanowiące dziedzictwo kulturowe i jednocześnie atrakcję turystyczną regionu, – potrafi wymienić imprezy promujące wartości regionu, – wymienia regionalnych twórców, – wskazuje multimedia jako formę dokumentowania sztuki	– potrafi wymienić oraz uczestniczy w imprezach promujących wartości regionu, – charakteryzuje działalność artystyczną regionalnych twórców, – potrafi wskazać kilka obiektów w regionie, w kraju wpisanych na listę dziedzictwa kulturowego UNESCO,	II.1, II.2, II.4, II.5, III.4, III.6

			dokumentowania sztuki i kultury regionów. UNESCO (Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury) i jej zadania: ochrona obiektów, które mają dla ludzkości szczególną wartość kulturową bądź przyrodniczą. Obiekty znajdujące się w Polsce wpisane na listę dziedzictwo kulturowego UNESCO.	i kultury, – stosuje narzędzia multimedialne, dokumentując lokalne wydarzenia, – opisuje funkcję UNESCO, – wykonuje opis wybranego dzieła sztuki regionu, stosując terminy i pojęcia właściwe dla opisywanego obiektu, – przygotowuje fotoreportaż, film lub fotocast dokumentujący ważne dla kultury lokalnej dzieła lub wydarzenia oraz twórczość lokalnych twórców.	– realizuje szczególnie wartościowy fotoreportaż, film lub fotocast dokumentujący ważne dla kultury lokalnej dzieła lub wydarzenia oraz twórczość lokalnych twórców.	
Instytucje zajmujące się upowszechnianiem kultury: *– Instytucje zajmujące się upowszechnianiem kultury – część 1* *– Instytucje zajmujące się upowszechnianiem kultury – część 2* *– Instytucje zajmujące się upowszechnianiem kultury – część 3*	3	– podręcznik *Plastyka* OPERON – komputer, internet	Muzea, galerie, domy kultury jako miejsca spotkań ze sztuką. Działalność edukacyjna instytucji kultury. Muzea jako miejsca wystaw (ekspozycji) prac artystów, którzy tworzyli w poprzednich epokach. Galerie jako miejsca wystaw prezentujących dzieła artystów współczesnych. Pojęcie kopii, reprodukcji. Wernisaż – otwarcie wystawy odbywające się przed oficjalnym rozpoczęciem	– wymienia miejsca spotkań ze sztuką: muzea, galerie, domy kultury, – potrafi wskazać działania edukacyjne poszczególnych instytucji kultury, – wyjaśnia pojęcia*: kopia, reprodukcja, wernisaż, finisaż*, – definiuje muzea i lokalne ośrodki kultury jako instytucje upowszechniające sztukę poprzez wystawy, twórcze działania, projekty, warsztaty, – omawia rolę biblioteki jako instytucji współtworzącej życie kulturalne miejscowości i regionu, – potrafi wskazać różne formy	– określa muzea jako miejsca wystaw (ekspozycji) prac artystów, którzy tworzyli w poprzednich epokach, a galerie jako miejsca prezentacji dzieł artystów współczesnych, – wyjaśnia, na czym polega interaktywność wystaw, – tworzy interesujące recenzje, gdzie formułuje samodzielne sądy na temat zwiedzanych galerii, wystaw i wydarzeń artystycznych, – aktywnie uczestniczy w	III.1–6

			udostępniania jej dla publiczności. Finisaż –uroczyste zamknięcie wystawy. Muzea i lokalne ośrodki kultury jako instytucje upowszechniające sztukę poprzez wystawy, twórcze działania, projekty, warsztaty. Pojęcie interaktywności wystaw. Rola biblioteki współtworzącej życie kulturalne miejscowości i regionu. Różne formy działalności współczesnych bibliotek (wypożyczanie i czytanie w bibliotece książek oraz czasopism, korzystanie z internetu, oferta różnego rodzaju spotkań, warsztatów, kursów, szkoleń, konferencji, wykładów, dostarczania informacji na temat miejscowości i regionu). Przedstawienie teatralne jako forma łącząca w sobie różne dziedziny sztuki i oddziałujące na wiele zmysłów człowieka. Literatura, muzyka, taniec,	działalności współczesnych bibliotek, – określa przedstawienie teatralne jako formę łączącą w sobie różne dziedziny sztuki (literatura, muzyka, taniec, malarstwo) i oddziałującą na wiele zmysłów człowieka, – wymienia elementy współtworzące spektakl teatralny, – określa miejsca wystawiania spektakli teatralnych, – potrafi wymienić współtwórców spektaklu teatralnego: reżyser, aktorzy, choreograf, kompozytor, scenograf, – aktywnie korzysta (wirtualne spacery po obiekcie, oglądanie zbiorów muzeów, galerii, możliwość wysłuchania opisów dzieł, obejrzenia filmów, pobrania różnorodnych aplikacji, wykonania interaktywnych zadań) ze stron internetowy, – potrafi wskazać funkcje stron internetowych współczesnych instytucji kultury: muzeów, galerii, ośrodków kultury, bibliotek, teatrów jako miejsc informacji	wydarzeniach kulturalnych miasta/regionu.	

			malarstwo, stroje, rekwizyty jako elementy spektaklu (obraz (scenografia), dźwięk (oprawa muzyczna), ruch (choreografia). Miejsca wystawiania spektakli teatralnych. Współtwórcy spektaklu teatralnego: reżyser, aktorzy, choreograf, kompozytor, scenograf. Strony internetowe współczesnych instytucji kultury: muzeów, galerii, ośrodków kultury, bibliotek, teatrów jako miejsce informacji na temat działalności instytucji oraz miejsce wirtualnych kontaktów ze sztuką i kulturą (wirtualne spacery po obiekcie, oglądanie zbiorów muzeów, galerii, możliwość wysłuchania opisów dzieł, obejrzenia filmów, pobrania różnorodnych aplikacji, wykonania interaktywnych zadań).	na temat działalności instytucji oraz miejsc wirtualnych kontaktów ze sztuką i kulturą (wirtualne spacery po obiekcie, oglądanie zbiorów muzeów, galerii, możliwość wysłuchania opisów dzieł, obejrzenia filmów, pobrania różnorodnych aplikacji, wykonania interaktywnych zadań), – tworzy recenzję, gdzie formułuje samodzielne sądy na temat zwiedzanych galerii, wystaw i wydarzeń artystycznych.		
Współczesne awangardy artystyczne	1	–podręcznik *Plastyka* OPERON	Ekspresjonizm abstrakcyjny (USA, lata czterdzieste XX wieku) wykorzystanie	– określa miejsce, czas, okoliczności, konteksty powstania ekspresjonizmu	– wymienia i omawia istotę dwóch nurtów ekspresjonizmu	I.1–6, II.3, II.6, II.7, III.5

Abstrakcjonizm		– materiały multimedialne: reprodukcje dzieł sztuki – komputer internet	doświadczeń abstrakcji ekspresyjnej W. Kandinskiego, wyrażanie emocji, stanu duchowego, przeżyć zachodzących w trakcie malowania. Dwa nurty ekspresjonizmu abstrakcyjnego: *action painting*, czyli malarstwo akcji, (*dripping* – rozłożenie płótna na podłodze i mechaniczne rozlewanie, kapanie farbą). Twórcy: J. Pollock, W. de Kooning. *Color field painting* – malarstwo barwnych płaszczyzn. Barwa jako przekaźnik emocji. Twórca: M. Rothko. *Informel* (z j. francuskiego *art informel* – sztuka bezkształtna) i jego odmiany: taszyzm (z j. francuskiego *la tache* – *plama*). Malarstwo kaligraficzne. Twórcy: J. Dubuffet, Wols, H. Hartung, M. Tobey, A. Tàpies. Abstrakcja geometryczna – geometryczne podziały i płaszczyzny barwne. *Op-art* (ang. *optical* art – sztuka optyczna,	abstrakcyjnego, – charakteryzuje ekspresjonizm abstrakcyjny, – wymienia dwa nurty ekspresjonizmu abstrakcyjnego: *action painting* i *color field painting,* – definiuje informel, taszyzm, malarstwo kaligraficzne, – definiuje abstrakcję geometryczną, – charakteryzuje *optical art*, – wykonuje opis wybranego dzieła abstrakcyjnego, – wykonuje pracę plastyczną, inspirując się metodą J. Pollocka, – komponuje relief inspirowany twórczością H. Stażewskiego, – tworzy własną kompozycję *op-art*, – przygotowuje (pracując w zespole) wystawę uczniowskich prac plastycznych inspirowanych abstrakcjonizmem, – opracowuje (pracując w zespole) akcję promocyjną wystawy, – wykonuje (pracując w zespole) dokumentację fotograficzną lub filmową	abstrakcyjnego: *action painting* i *color field painting*, – omawia twórczość J. Pollocka i M. Rothko, – omawia twórczość J. Dubuffeta, Wolsa, H. Hartunga, M. Tobeya, A. Tàpiesa, – omawia twórczość B. Riley, V. Vasarely, A. Caldera, W. Fangora, S. Le Wita, B. Hepworth, – twórczo i starannie realizuje własne prace plastyczne, inspirując się poznanymi nurtami i je omawia, – przygotowuje (jako lider zespołu) wystawę uczniowskich prac plastycznych inspirowanych abstrakcjonizmem, – opracowuje (jako lider zespołu) akcję promocyjną wystawy, – wykonuje (jako lider zespołu) dokumentację fotograficzną lub filmową wystawy.	

			wzrokowa, inaczej wizualizm). Abstrakcyjne formy geometryczne powodujące złudzenia optyczne. Twórcy: V. Vasarely, B. Riley, W. Fangor. Twórcy instalacji i rzeźb abstrakcyjnych: A. Calder, S. Le Wit, B. Hepworth.	wystawy.		
Współczesne awangardy artystyczne Popular art i hiperrealizm	1	– podręcznik *Plastyka* OPERON – materiały multimedialne: reprodukcje dzieł sztuki	Popular art czyli sztuka popularna (lata sześćdziesiąte XX wieku) – wpływ konsumpcyjnego charakteru zachodniej cywilizacji. Konsumpcjonizm społeczeństwa jako inspiracja dla twórców, dążących do zobrazowania stylu życia wielkomiejskiej cywilizacji i jej kultury masowej. Przedstawienia realnych przedmiotów, inspiracja formą komiksu, używanie wielkich formatów, intensywnych barw oraz precyzyjny rysunek. Twórcy *pop-artu* w Wielkiej Brytanii: R. Hamilton, E. Paolozzi, D. Hockney. Twórcy *pop-artu* w USA: R.	– określa miejsce, czas, okoliczności powstania kierunku *popular art*, – opisuje konteksty dzieł *popular art*, – wymienia twórców *popular art* w Wielkiej Brytanii: R. Hamilton, E. Paolozzi, D. Hockney. Twórcy *pop-artu* w USA: R. Lichtenstein, C. Oldenburg, A. Warhol, R. Segal, – określa miejsce, czas, okoliczności powstania kierunku hiperrealizm/superrealizm, – charakteryzuje malarstwo i rzeźby hiperrealistyczne, sposób obrazowania i tematykę, – wykonuje opis wybranego dzieła hiperrealistycznego lub *popular art*,	– charakteryzuje przedstawiania *pop-art*: inspiracje, tematykę, formę, – omawia twórczość artystów popular art w Wielkiej Brytanii: R. Hamilton, E. Paolozzi, D. Hockney, twórców *pop-artu* w USA: R. Lichtenstein, C. Oldenburg, A. Warhol, R. Segal, – omawia dzieła D. Parrisha, R. Goingsa, D. Hansona, Ch. Close, – twórczo i starannie realizuje własne prace plastyczne, inspirując się poznanymi nurtami i je omawia.	I.1–6, II.3, II.6, II.7, III.5

			Lichtenstein, C. Oldenburg, A. Warhol, R. Segal. Hiperrealizm, superrealizm lub fotorealizm – kierunek w malarstwie XX wieku (około 1965 roku USA). Przedstawianie rzeczywistości z jak największą precyzją, upodobnienie obrazu do fotografii. Tematy: wielkie miasta, wystawy sklepowe, samochody, portrety – zdjęcia paszportowe. Twórcy: D. Parrish, R. Goings, D. Hanson, Ch. Close.	– inspirując się twórczością artystów *pop- art*, wykonuje portret współczesnego celebryty, stosując technikę szablonu, – tworzy (pracując w zespole) projekt postaci bohatera kultury masowej, – prezentuje własny projekt i dokonuje oceny własnej pracy w zakresie komunikowania się w grupie, – wykonuje portret lub autoportret ze zdjęcia.		
Współczesne awangardy artystyczne Konceptualizm i akcjonizm	1	– podręcznik *Plastyka* OPERON – materiały multimedialne: reprodukcje dzieł sztuki – komputer internet	Konceptualizm – sztuka pojęciowa, zdematerializowana (lata sześćdziesiąte i siedemdziesiąte XX wieku). Założenie sztuki konceptualnej – wskazanie na proces twórczy. Twórcy: J. Kossuth, S. Le Witt, R. Opałka. Akcjonizm jako działania artystyczne, przeprowadzane w miejscach publicznych najczęściej prowokujące i	– charakteryzuje konceptualizm jako sztukę pojęciową, zdematerializowaną, wskazującą na proces twórczy, – definiuje akcjonizm jako działania artystyczne, przeprowadzane w miejscach publicznych najczęściej prowokujące i szokujące widzów, – charakteryzuje happening, – charakteryzuje performance, – potrafi wskazać różnice pomiędzy happeningiem a	– omawia dzieła J. Kossutha, S. Le Witta, R. Opałki, – omawia twórczość: A. Kaprowa, J. Cage'a, W. Vostella, T. Kantora, Fluxus, M. Abramović, J. Beuysa, J. Bałdygi, J. Beresia, Z. Warpechowskiego, – pracując jako lider w kilkuosobowym zespole, przygotowuje prezentację multimedialną na temat	I.1–6, II.3, II.6, II.7, III.5

			szokujące widzów. Happening – rodzaj spektaklu, w którym artysta happener lub grupa osób wykonują działania, mające mimo wstępnego scenariusza spontaniczny charakter. Miejsca publiczne, gdzie gromadzą się grupy ludzi jako przestrzeń dla powstających w różnorodnych kontekstach happeningów. Twórcy: A. Kaprow, J. Cage, W. Vostell, T. Kantor. *Performance* (ang. przedstawienie, wykonanie) – działania zbliżone do happeningu, gdzie ważne jest ciało artysty performera, występującego przed publicznością, niekiedy angażowaną w performance na zasadzie interakcji. Twórcy: grupa Fluxus, M. Abramović, J. Beuys. Polscy performerzy to J. Bałdyga, J. Bereś, Z. Warpechowski.	*performance'em*, – pracując w kilkuosobowym zespole, przygotowuje prezentację multimedialną na temat konceptualizmu lub happeningu, lub performance, – pracując w kilkuosobowym zespole, przygotowuje happening, jego promocję praz dokumentację fotograficzną i filmową happeningu.	konceptualizmu lub happeningu, lub *performance*, – pracując jako lider w kilkuosobowym zespole, przygotowuje happening, jego promocję oraz dokumentację fotograficzną i filmową happeningu.	
Współczesne awangardy artystyczne	1	– podręcznik *Plastyka* OPERON	Instalacja jako wizualna organizacja przestrzeni, gdzie artysta wykorzystuje	– charakteryzuje instalację jako wizualną organizację przestrzeni, gdzie artysta	– omawia dzieła Nam June Paika, J. Beuysa, Y. Kleina, K. Kozyry, M.	I.1–6, II.3, II.6, II.7, III.5

Instalacja, environment, asamblaż i *land art*		– materiały multimedialne: reprodukcje dzieł sztuki	różne elementy, tworząc dzieło na pograniczu rzeźby i *environment,* często odnosząca się do różnorodnych kontekstów. Twórcy: Nam June Paik, J. Beuys, Y. Klein, K. Kozyra, M. Abakanowicz. *Environment* – „otoczenie". Kształtowanie zamkniętej przestrzeni w niezwykły, niekonwencjonalny, zaskakujący sposób, często z użyciem światła i dźwięku. Twórcy: G. Segal, Yayoi Kusama. Asamblaż jako rodzaj kolażu, którego elementy umieszczane na płaszczyźnie dzieła są trójwymiarowe, często o różnorodnych kontekstach. Twórcy: R. Rauschenberg, J. Dubuffet, W. Hasior. *Land art* – sztuka ziemi jako ingerencja w naturalny krajobraz i przekształcanie go. Działania *land art* niejednokrotnie przybierają formę instalacji. Twórcy: Christo, Jeanne-Claude, A. Goldsworthy.	wykorzystuje różne elementy, tworząc dzieło na pograniczu rzeźby i *environment,* często odnosząca się do różnorodnych kontekstów, – wyjaśnia pojęcie *environment* jako kształtowanie zamkniętej przestrzeni w niezwykły, zaskakujący sposób, – charakteryzuje asamblaż jako rodzaj kolażu, którego elementy umieszczane na płaszczyźnie dzieła są trójwymiarowe, często o różnorodnych kontekstach, – określa *land art* – sztuka ziemi jako ingerencja w naturalny krajobraz i przekształcanie go, – wykonuje opis i analizę dzieła *Ikar* W. Hasiora, – tworzy asamblaż, który porusza społecznie ważne sprawy, – pracując w parze konstruuje instalację, – tworzy i fotografuje kompozycję *land art*.	Abakanowicz, G. Segala, Yayoi Kusamy, R. Rauschenberga, J. Dubuffeta, W. Hasiora, Christo, Jeanne-Claude, A. Goldsworthy, – twórczo i starannie realizuje własne prace plastyczne, inspirując się poznanymi nurtami i je omawia.	
Współczesne	1	– lekcja z	Nowa figuracja	– charakteryzuje neofigurację	– omawia środki wyrazu,	I.1–6, II.3,

awangardy artystyczne Neofiguracja i *street art*		podręcznikiem, ćwiczenia z podręcznika do wykonania przez uczniów w domu	(neofiguracja; lata sześćdziesiąte XX wieku) jako kierunek inspirujący się egzystencjalizmem (prąd filozoficzny). Nawiązuje do sztuki przedstawiającej, do ekspresjonizmu, w którym głównym tematem był człowiek, najczęściej zdeformowany po to, aby podkreślić dramat jego istnienia. Obrazy posługujące się deformacjami oddają pesymistyczną atmosferę. Twórcy: F. Bacon, A. Giacometti, J. Dubuffet, W. de Kooning. *Street art* – sztuka ulicy (lata osiemdziesiąte XX wieku) jako przejawy działalności artystycznej na ulicach miast: murale, czyli malarstwo na murach wykonywane różnymi technikami (szablony, spray), wklejki (vlepki), czyli naklejki z artystycznym przekazem pojawiające się m.in. w miejskich autobusach, na ścianach lub słupach, graffiti, tagi –	jako kierunek inspirujący się egzystencjalizmem, – wyjaśnia termin *egzystencjalizm*, – definiuje pojęcie sztuki ulicy: działalności artystycznej na ulicach miast: murale, czyli malarstwo na murach wykonywane różnymi technikami (szablony, spray), wklejki (vlepki), czyli naklejki z artystycznym przekazem pojawiające się m.in. w miejskich autobusach, na ścianach lub słupach, graffiti, tagi – podpisy wykonywane specyficznymi czcionkami, – wskazuje różnice pomiędzy freskiem, muralem i graffiti, – określa tematykę *street art*, – wykonuje analizę obrazu F. Bacona *Studium portretu papieża Innocentego X*, – tworzy pracę plastyczną inspirowaną egzystencjalizmem i neofiguracją, omawia ją, – projektuje vlepkę, – wykonuje pracę plastyczną, stosując technikę szablonu.	którymi posługuje się neofiguracja, – omawia twórczość F. Bacona, A. Giacomettiego, J. Dubuffeta, W. de Kooninga, – omawia dzieła Banksy'ego, J.-M. Basquiata, – twórczo i starannie realizuje własne prace plastyczne, inspirując się poznanymi nurtami i je omawia.	II.6, II.7, III.5

			podpisy wykonywane specyficznymi czcionkami. *Street art* – tematy: współczesne wydarzenia, problemy społeczne, konflikty zbrojne. Twórcy: Banksy, J.-M. Basquiat.			
Współczesne awangardy artystyczne Sztuka mediów	2	– podręcznik *Plastyka* OPERON – komputer, internet – film edukacyjny z Multiteki OPERON-u: Film i filmowanie	Sztuka mediów jako kierunek korzystający z aparatów fotograficznych, kamer, telewizorów, telefonów komórkowych, komputerów, projektorów, skanerów, a zwłaszcza komputera i internetu. Sztuka mediów jako nośnik problemów nurtujących współczesny świat. Fotografia jako dziedzina sztuki. Fotografia artystyczna i użytkowa (reklamowa). Aparaty fotograficzne (analogowe i cyfrowe) jako narzędzie tworzenia sztuki. Fotografia cyfrowa i komputerowe programy graficzne jako narzędzia pozwalające na zmianę wyglądu zdjęć. Film jako dziedzina sztuki, którego charakterystycznym elementem jest utrwalanie	– wyjaśnia pojęcie sztuki mediów jako kierunku korzystającego z urządzeń takich jak: aparatów fotograficznych, kamer, telewizorów, telefonów komórkowych, komputerów, projektorów, skanerów, a zwłaszcza komputera i internetu, – definiuje fotografię jako dziedzinę sztuki, – różnicuje funkcje fotografii artystycznej i użytkowej (reklamowej), – wskazuje aparaty fotograficzne (analogowe i cyfrowe) jako narzędzie tworzenia sztuki, – potrafi zastosować fotografię cyfrową i komputerowe programy graficzne jako narzędzia pozwalające na zmianę wyglądu zdjęć, – definiuje pojęcie filmu,	– wskazuje sztukę mediów jako nośnik problemów nurtujących współczesny świat, – potrafi wyjaśnić zasady produkcji filmu metodą tradycyjną i cyfrową, – twórczo realizuje różnorodne zadania, korzystając z graficznych programów komputerowych oraz z programów do tworzenia prezentacji multimedialnych.	I.2, IV.1–6

			ruchu. Film tradycyjny, film wykorzystujący technologię cyfrową. Smartfony jako powszechne narzędzia do tworzenia amatorskich filmików. *Wideo-art* jako nurt w sztuce oparty na wykorzystywaniu technologii cyfrowej do tworzenia instalacji wideo, filmów interaktywnych z udziałem widzów czy *wideoperformance* często poruszających tematykę współczesnej cywilizacji. Twórcy: Nam June Paik, B. Wiola, J. Robakowski, Z. Libera. Działania multimedialne jako jednoczesne połączenie w całość kilku form przekazu: obrazu, animacji, dźwięku, tekstu. Komputer jako najbardziej multimedialne urządzenie łączące te formy w jeden przekaz, jest najczęściej i najwszechstronniej używanym w sztuce współczesnym narzędziem. Grafika komputerowa jako forma sztuki	– określa film jako dzieło sztuki, –charakteryzuje *wideo-art* jako nurt w sztuce oparty na wykorzystywaniu technologii cyfrowej do tworzenia instalacji wideo, filmów interaktywnych z udziałem widzów czy *wideoperformance* często poruszających tematykę współczesnej cywilizacji, – wskazuje działania multimedialne jako jednoczesne połączenie w całość kilku form przekazu: obrazu, animacji, dźwięku, tekstu, – wymienia komputer jako narzędzie najczęściej i najwszechstronniej używane w sztuce współczesnej – wskazuje grafikę komputerową jako forma sztuki wykorzystująca komputerowe programy graficzne, – wykonuje prezentację ukazującą twórczość najwybitniejszych fotografików, – wykonuje opis wybranej, dowolnej fotografii,		

			wykorzystująca komputerowe programy graficzne.	– tworzy grafikę komputerową, – wykonuje fotografię na określony wspólnie temat, – przygotowuje wystawę fotografii uczniów, – tworzy spot, pracując w zespole, – przygotowuje *sleeveface*.		